

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

AUGALINĖS IR VISAVALGĖS DIETOS ĮTAKA DANTŲ IR PERIODONTO BŪKLEI

Darbo autorė. Emilija ANTONEVIČIŪTĖ, V kursas.

Darbo vadovė. Asist. dr. Estera MILIŪNIENĖ, VU MF Odontologijos institutas.

Darbo tikslas. Įvertinti augalinės mitybos besilaikančių bei visavalių burnos sveikatos būklę bei galimus ligų priežastinius veiksnius.

Darbo metodika. Tiriamosios grupės dalyvių paieška atlikta „Facebook“ platformos augalinės mitybos besilaikantiems skirtose grupėse. Kontrolinė grupė buvo parenkama pagal tiriamosios grupės amžiaus vidurkį bei lytį. Tyrimo metu dalyviams, pasirašiusiems sutikimą dalyvauti tyrime bei užpildžiusiems anketą, buvo atliktas klinikinis ištyrimas, vertinant dantų kariozinių ir nekariozinių pažeidimų bei periodonto būklę ir skaičiuojant paviršių, padengtų apnašu, skaičių. Tyrime dalyvavo 31 žaliavalgis ir 31 visavalgis asmenys. Gauti duomenys buvo apdoroti ir analizuojami naudojant Microsoft Excel for Mac Version 16.83 ir IBM SPSS Statistics Version 22.0.2.0 programinę įrangą. Rezultatų statistiniam reikšmingumui įvertinti buvo naudota vienfaktorė dispersinė analizė (ANOVA), Chi – kvadrato testas, dvimatė koreliacija, remiantis Spearman'o koreliacijos koeficientu, bei nepriklausomos imties T – testas. Statistiškai reikšmingi rezultatai buvo laikomi esant ne didesniai nei 5 proc. paklaidai ($p < 0,05$).

Rezultatai. Iš viso tyrime dalyvavo 62 asmenys: 19 (30,6 proc.) veganų, 7 (11,3 proc.) vegetarai, 5 (8,1 proc.) pesketarai ir 31 (50 proc.) visavalgis. Augalinės mitybos grupėje amžiaus vidurkis – 28,68 (SN=9,275) metai, o kontrolinėje grupėje – 27,84 (SN=9,356). Didžioji dalis (90,3 proc.) respondentų augalinę mitybą pasirinko dėl etinių priežasčių, 64,5 proc. – aplinkosaugos, 45,2 proc. – sveikatos, 16,1 proc. pažymėjo kitas priežastis ir tik 6,5 proc. dalyvių viena iš priežasčių buvo svorio kontrolė. Visavalgiai tiriamieji turėjo statistiškai reikšmingai didesnį KPI indeksą ($p=0,018$) bei ėduonies pažeistų dantų skaičių ($p=0,046$), lyginant su žaliavaliais. Augalinės mitybos atstovai statistiškai reikšmingai dažniau susidurdavo su nekarioziniais pažeidimais ($p=0,029$). Lyginant periodonto būklę, recesijų skaičių ir paviršių su apnašu skaičių, statistiškai reikšmingų skirtumų tarp grupių nebuvo. Nerasta statistiškai reikšmingos koreliacijos tarp ilgesnio augalinės mitybos laikymosi laikotarpio bei burnos ertmės ligų pasireiškimo. Augalinės mitybos tiriamieji statistiškai reikšmingai dažniau vartojo tokius maisto papildus kaip geležies preparatai ($p=0,004$), vitaminas C ($p=0,020$) bei kalcis ($p=0,020$), o visavalgiai tiriamieji dažniau visai nevartojo maisto papildų ($p=0,008$). Rasta statistiškai reikšminga teigiama koreliacija tarp baltymų ir aminorūgščių vartojimo bei didesnio periodonto uždegimo ($p=0,018$) augalinės mitybos grupėje. Augalinės mitybos besilaikantys tiriamieji statistiškai reikšmingai dažniau vartojo vaisius bei daržoves ($p < 0,001$) bei geriau vertino savo mitybos visavertiškumą ($p=0,002$). Visaval-

giai tiriamieji statistiškai reikšmingai dažniau valėsi tarpdančius ($p=0,045$). Žaliavalių grupėje rūkančiųjų asmenų skaičius buvo 3,5 kartus mažesnis nei visavalių grupėje (atitinkamai – 9,7 proc. ir 35,5 proc.)

Išvados. Augalinės mitybos atstovams nustatytas mažesnis KPI indeksas bei didesnis nekariozinių pažeidimų dažnis, tačiau ilgesnis mitybos laikotarpis neturėjo įtakos didesniai burnos ertmės ligų pasireiškimui. Stebima koreliacija tarp žaliavaliams būdingos burnos ertmės būklės ir sveikesnio gyvenimo būdo (dažnesnio papildų, vaisių, daržovių vartojimo ir retesnio rūkymo).

Raktažodžiai. Augalinė mityba; veganizmas; vegetarizmas; eduonis; nekarioziniai pažeidimai; periodonto būklė.